

Bölüm 9: Makrolar

Mikroişlemciler

Makro kavramı

MACRO / ENDM

Genişletme

Parametre tuzakları

Makro ve prosedür

Boyut hesabı

LOCAL

PUTC

POWER

emu8086.inc

Sercan KÜLCÜ · Giresun Üniversitesi · Elektrik-Elektronik Mühendisliği

Öğrenme Çıktıları

Makro tanımı

`MACRO` / `ENDM` ile parametrelili makro yazmak.

Genişletme

Derleyicinin makro çağrısını nasıl metin olarak açtığını izlemek.

Makro mu, prosedür mü?

Boyut, hız ve kullanım açısından iki yöntemi karşılaştırıp doğru olanı seçmek.

LOCAL

Etiket içeren makrolarda *Duplicate declaration* hatasını önlemek.

Uygulama

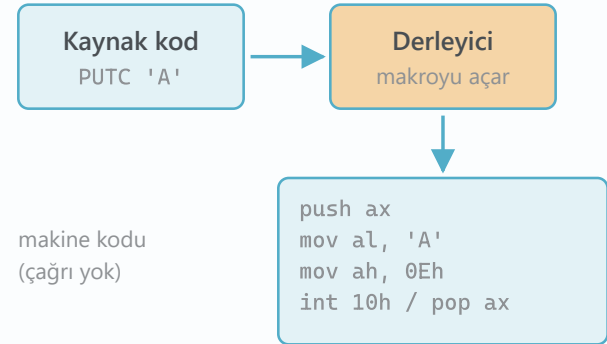
PUTC (ekrana karakter) ve POWER (üs alma) makrolarını adım adım çalıştırmak.

Tuzaklar

Parametre yan etkileri, yazmaç bozulması ve sınır durumlarını fark etmek.

Makrolar

- Makrolar **prosedürlere benzer**: tekrar eden bir kod parçasına ad verir.
- Ancak çalışma zamanında çağrılmazlar; **derleme aşamasında** gerçek komutlarla değiştirilen geçici yapılardır.
- Kod içinde kullanılmayan makrolar görmezden gelinir: makine koduna hiçbir bayt eklemeyiz.
- Makrolar, prosedürlerden farklı olarak, **kullanıldıkları kodun üzerinde** (önce) tanımlanmalıdır; derleyici makroyu tanımadan çağırışı açamaz.

Makro Tanımlama

```
name    MACRO [parametreler,...]
        <komutlar>
        ENDM
```

name

Makronun adı; çağırırken komut gibi yazılır.

parametreler

Virgülle ayrılmış biçimsel adlar (isteğe bağlı). Çağırdaki değerler bunların **yerine metin olarak** konur.

ENDM

Makro gövdesini bitirir. Prosedürdeki gibi ad tekrar yazılmaz.

MyMacro p1, p2, p3 tanım: biçimsel adlar
 ↓ ↓ ↓
 MyMacro 4, 5, DX çağrı: yerine konan metin

MOV CX, p3 →

MOV CX, DX

Parametreler yazmaç, bellek ya da sabit olabilir: derleyici yalnızca metni değiştirir; sonuçta oluşan komutun geçerli olup olmadığına **genişletmeden sonra** bakılır.

Makro Genişletme Adım Adım

```
MyMacro  MACRO  p1, p2, p3
          MOV  AX, p1
          MOV  BX, p2
          MOV  CX, p3
ENDM
```

Önce **tanım**: derleyici MyMacro'yu ve p1, p2, p3 parametrelerini öğrenir; henüz kod üretmez.

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 1, 2, 3

```
MOV AX, p1  
MOV BX, p2  
MOV CX, p3
```

MyMacro 1, 2, 3 : p1 = 1, p2 = 2, p3 = 3.

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 1, 2, 3

```
MOV AX, 1  
MOV BX, p2  
MOV CX, p3
```

1. satır: MOV AX, p1 → MOV AX, 1 .

Adım 3 / 10

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 1, 2, 3

```
MOV AX, 1  
MOV BX, 2  
MOV CX, p3
```

2. satır: MOV BX, p2 → MOV BX, 2 .

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 1, 2, 3

```
MOV AX, 1  
MOV BX, 2  
MOV CX, 3
```

3. satır: MOV CX, p3 → MOV CX, 3 .

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 4, 5, DX

```
MOV AX, p1  
MOV BX, p2  
MOV CX, p3
```

MyMacro 4, 5, DX : p1 = 4, p2 = 5, p3 = DX.

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 4, 5, DX

```
MOV AX, 4  
MOV BX, p2  
MOV CX, p3
```

1. satır: MOV AX, p1 → MOV AX, 4 .

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 4, 5, DX

```
MOV AX, 4  
MOV BX, 5  
MOV CX, p3
```

2. satır: MOV BX, p2 → MOV BX, 5 .

Makro Genişletme Adım Adım

MyMacro 4, 5, DX

```
MOV AX, 4  
MOV BX, 5  
MOV CX, DX
```

3. satır: MOV CX, p3 → MOV CX, DX .

Makro Genişletme Adım Adım

```
MOV AX, 00001h  
MOV BX, 00002h  
MOV CX, 00003h  
MOV AX, 00004h  
MOV BX, 00005h  
MOV CX, DX  
RET
```

Sonuç (emu8086'nın gösterdiği gibi): iki çağrı **6 komuta** açıldı. Sabitler onaltılık olarak gösterilir.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

► **ORG 100h**

```
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

Yükleme sonrası CX = **0012h**: programın boyutu $5 \times 3 + 2 + 1 = 18$ bayt. SP = FFEh.

Adım 1 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

BX = 0000h

CX = 0012h

DX = 0000h

SP = FFEh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

AX = 0001h.

Adım 2 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0000h

CX = 0012h

DX = 0000h

SP = FFFeh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

BX = 0002h.

Adım 3 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0002h

CX = 0012h

DX = 0000h

SP = FFFh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

CX = 0003h. Birinci çağrı bitti; hiçbir CALL/RET yok.

Adım 4 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0002h

CX = 0003h

DX = 0000h

SP = FFFeh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

AX = 0004h.

Adım 5 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

BX = 0002h

CX = 0003h

DX = 0000h

SP = FFFh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

BX = 0005h.

Adım 6 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

BX = 0005h

CX = 0003h

DX = 0000h

SP = FFFh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
8 RET
```

CX ← DX = 0000h (DX başlangıçta sıfır).

Adım 7 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

BX = 0005h

CX = 0000h

DX = 0000h

SP = FFFeh

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Açılmış Kodu Çalıştırmak

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 00001h ; MyMacro 1, 2, 3
3 MOV BX, 00002h
4 MOV CX, 00003h
5 MOV AX, 00004h ; MyMacro 4, 5, DX
6 MOV BX, 00005h
7 MOV CX, DX
▶ RET
```

RET: program biter.

Adım 8 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

BX = 0005h

CX = 0000h

DX = 0000h

SP = 0000h

SP hiç değişmedi: makro yığın kullanmaz (gövdesinde PUSH/POP yoksa). Prosedürde CALL/RET SP'yi değiştirirdi.

Tuzak: Parametreler Metindir

► **ORG** 100h

```
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
7 RET
```

MyMacro BX, AX, 0 çağrısının amacı: $AX \leftarrow BX$, $BX \leftarrow AX$ (takas) sanılıyor.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

BX = 0000h

CX = 0000h

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
7 RET
```

AX = 1111h.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1111h

BX = 0000h

CX = 0000h

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
7 RET
```

BX = 2222h.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1111h

BX = 2222h

CX = 0000h

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 ▶ MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
7 RET
```

Makronun 1. satırı: `MOV AX, p1` → `MOV AX, BX` →
AX = 2222h.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 2222h

BX = 2222h

CX = 0000h

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
7 RET
```

2. satır: `MOV BX, AX`. Programcı "eski AX" (1111h) bekliyordu ama AX bir önceki satırda değişti → BX = **2222h**.

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h**

BX = **2222h**

CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
▶ MOV CX, 0
7 RET
```

CX = 0.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h**

BX = **2222h**

CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Tuzak: Parametreler Metindir

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 1111h
3 MOV BX, 2222h
4 MOV AX, BX ; MyMacro BX,AX,0
5 MOV BX, AX ; p2 = AX (bozuk!)
6 MOV CX, 0
▶ RET
```

Sonuç: AX = BX = 2222h. 1111h kayboldu.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **2222h**

BX = **2222h**

CX = **0000h**

Makro parametresi bir değişken değil, yerine konan bir metindir: değeri, kullanıldığı satırda okunur. Makro gövdesinin değiştirdiği yazmaçlar parametre olarak geçirilmemelidir.

Parametre Türleri: Aynı Makro, Farklı Açılım

```

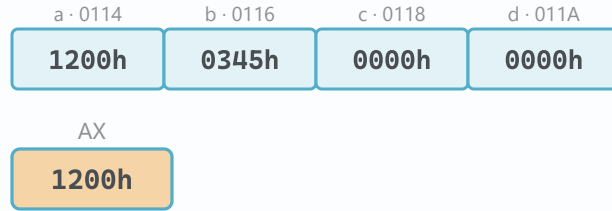
TOPLA MACRO x, y, z
    MOV AX, x
    ADD AX, y
    MOV z, AX
ENDM
    
```

Çağrı	Açılım	Durum
TOPLA a, b, c	MOV AX, a · ADD AX, b · MOV c, AX	geçerli
TOPLA BX, 5, CX	MOV AX, BX · ADD AX, 5 · MOV CX, AX	geçerli
TOPLA a, b, 7	MOV 7, AX	hedef sabit olamaz
TOPLA k, b, c (k DB)	MOV AX, k	boyut uyumsuzluğu
TOPLA a, b	MOV , AX	eksik işlenen

- Parametre yazmaç, değişken, sabit ya da ifade olabilir; hangisinin kabul edileceğini makro değil, açılımda oluşan komut belirler.
- Hata makronun kullanıldığı satırda bildirilir, ama nedeni gövdedeki bir satırdır: hata iletisini anlamak için açılım düşünülür.
- Eksik parametre boş metinle değiştirilir. MASM'da `z:REQ` parametreyi zorunlu yapar, `y:=<1>` ona varsayılan değer verir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 ► mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 mov c, ax
5 mov ax, c        ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


1. açılım TOPLA a, b, c : x yerine a yazıldı → AX = **1200h**.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = **1200h**

c = **0000h**

d = **0000h**

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağırının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 ► add ax, b
4 mov c, ax
5 mov ax, c      ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
    
```

a · 0114 b · 0116 c · 0118 d · 011A

1200h

0345h

0000h

0000h

AX

1545h

ADD AX, b : 1200h + 0345h = **1545h**.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1545h

c = 0000h

d = 0000h

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 ► mov c, ax
5 mov ax, c      ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```

a · 0114	b · 0116	c · 0118	d · 011A
1200h	0345h	1545h	0000h

AX
1545h

MOV c, AX : c = 1545h. Bellekten belleğe toplama olmadığı için makro AX'i ara yazmaç olarak kullanır.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1545h

c = 1545h

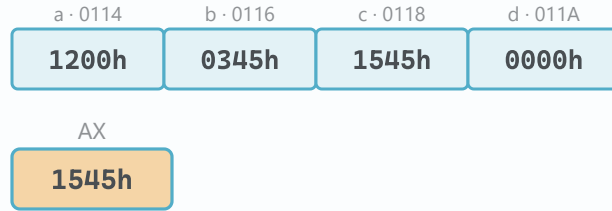
d = 0000h

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 mov c, ax
5 ► mov ax, c    ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
    
```


2. açılım `TOPLA c, 5, d` : aynı gövde, başka metin. $x = c \rightarrow AX = 1545h$.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 1545h

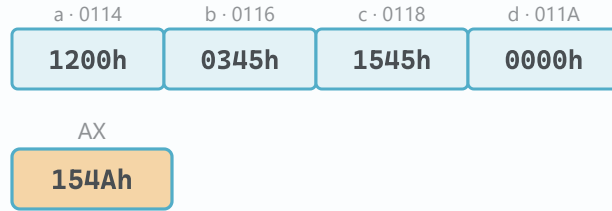
c = 1545h

d = 0000h

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 mov c, ax
5 mov ax, c      ; TOPLA c, 5, d
▶ add ax, 5
7 mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


y = 5 bu kez bir sabit: `ADD AX, 5` → AX = **154Ah**.

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 154Ah

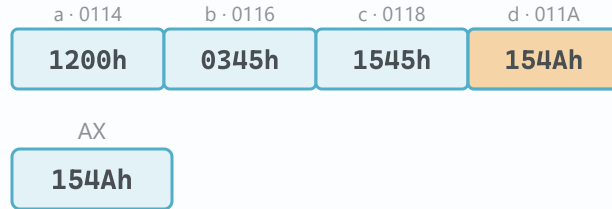
c = 1545h

d = 0000h

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 mov c, ax
5 mov ax, c      ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 ► mov d, ax
8 ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```


MOV d, AX : d = 154Ah. İki açılım 6 komut üretti; makro AX'i bozdu ve bunu çağıran bilmelidir.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 154Ah

c = 1545h

d = 154Ah

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Kod İzleme: TOPLA ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 mov ax, a      ; TOPLA a, b, c
3 add ax, b
4 mov c, ax
5 mov ax, c      ; TOPLA c, 5, d
6 add ax, 5
7 mov d, ax
8 ► ret
9 a dw 1200h
10 b dw 0345h
11 c dw ?
12 d dw ?
```

a · 0114

1200h

b · 0116

0345h

c · 0118

1545h

d · 011A

154Ah

AX

154Ah

RET. Toplam kod $2 \times (3 + 4 + 3) = 20$ bayt + RET; her TOPLA kullanımı gövdeyi yeniden yazar.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 154Ah

c = 1545h

d = 154Ah

Makro: TOPLA MACRO x, y, z / MOV AX, x / ADD AX, y / MOV z, AX / ENDM. Kod, iki çağrının açılmış hâlidir.

Parametre İfadeleri ve İşlem Önceliği

```
ALAN MACRO en, boy
    MOV AX, en*boy
ENDM
```

```
FARK MACRO p, q
    MOV CX, p-q
ENDM
```

- Parametre bir değer değil metindir: ifadenin yerine konduğu satırda işlem önceliği yeniden uygulanır.
- ALAN 2+3, 4 : çarpma önce yapılır, AX = 14 olur; beklenen 20 idi.
- Çözüm: gövdede parametreleri paranteze almak: (en)*(boy) , (p)-(q) .

Çağrı	Açılım	Sonuç
ALAN 2+3, 4	MOV AX, 2+3*4	AX = 000Eh (14)
düzeltilmiş ALAN 2+3, 4	MOV AX, (2+3)*(4)	AX = 0014h (20)
FARK 10, 4+1	MOV CX, 10-4+1	CX = 0007h
ALAN BX, 2	MOV AX, BX*2	hata: * yalnız sabitlerle

İfade derleme anında hesaplanır; yazmaç içeren bir ifade çalışma anında çarpılamaz. Yazmacı çarpmak için MUL ya da SHL komutu gerekir.

Etkileşimli Makro Genişletici

Makro

MyMacro p1, p2, p3 ▼

1.

1

2.

2

3.

3

kullanım sayısı

1

Çağrı

MyMacro 1, 2, 3

Derleyicinin ürettiği kod

```
MOV AX, 00001h
MOV BX, 00002h
MOV CX, 00003h
```

Bir kopya $\approx$ **9 bayt**. 1 kullanım: makro $\approx$ **9 bayt**, prosedür $\approx 10 + 1 \times 3 =$ **13 bayt**.

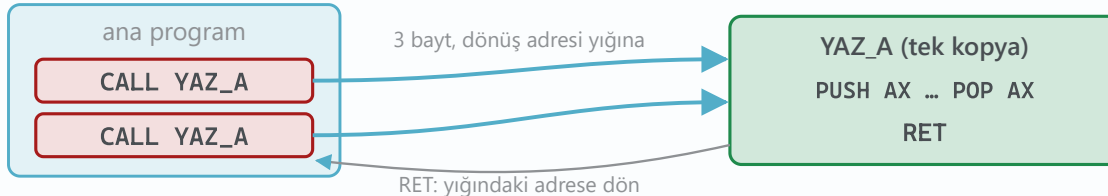
Boyut karşılaştırması: aynı gövde bir prosedür olsaydı gövde + RET bir kez yazılır, her kullanım yalnızca 3 baytlık bir CALL olurdu.

Prosedür Özellikleri

- Prosedür `CALL` komutu ile çağrılır.
- Prosedür belleğin belirli bir adresinde **tek kopya** olarak bulunur.
- Çağrıldığında CPU kontrolü bu bölgeye aktarır; `RET` ile kontrol programın ana kısmına geri döner.
- Dönüş adresini saklamak için **yığın** kullanılır.
- Aynı prosedür 100 kez çağrılırsa dosya boyutu çok az artar: yakın `CALL` komutu yalnızca **3 bayt** yer kaplar.
- Parametre geçirmek için yığın veya yazmaçlar kullanılır.
- Prosedür, adı ve `ENDP` direktifiyle sonlandırılır.

```
YAZ_A PROC
    PUSH AX
    MOV AL, 'A'
    MOV AH, 0Eh
    INT 10h
    POP AX
    RET
YAZ_A ENDP

CALL YAZ_A ; 3 bayt
CALL YAZ_A ; 3 bayt
```


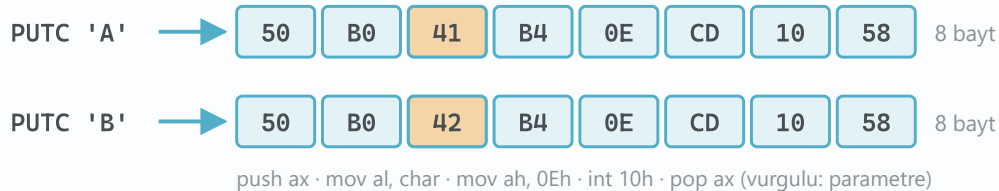
Makro Özellikleri

- Makro sadece **adı yazılarak** kullanılır (CALL yok).
- Makrolar program kodunda **doğrudan genişletilir**.
- Aynı makro 100 kez kullanılırsa derleyici makroyu 100 kez genişletir; çalıştırılabilir dosyanın boyutu giderek büyür.
- Parametre geçirmek için makro adının ardından değerler yazılır.
- Makroyu sonlandırmak için `ENDM` direktifi yeterlidir.
- Makro tanımında etiketler varsa ve makro birden fazla kez kullanılırsa **Duplicate declaration** hatası alınabilir; değişken, etiket ve prosedür adları için `LOCAL` direktifi kullanılır.

```
PUTC MACRO char
PUSH AX
MOV AL, char
MOV AH, 0Eh
INT 10h
POP AX

ENDM
```

```
PUTC 'A' ; 8 bayt
PUTC 'B' ; 8 bayt
```


MAKRO VE PROSEDÜR

Makro mu, Prosedür mü?

Ölçüt	Makro	Prosedür
Ne zaman işlenir?	Derleme zamanı (metin değiştirme)	Çalışma zamanı (CALL/RET)
Kullanım	PUTC 'A'	CALL YAZ_A
Kod boyutu	Her kullanımda gövde kadar artar	Gövde 1 kez + her çağrı 3 bayt
Hız	Daha hızlı (CALL/RET ve yığın erişimi yok)	Her çağrıda CALL + RET maliyeti
Parametre	Ad sonrası değerler, metin olarak	Yazmaç ya da yığın
Yığın	Kullanmaz (gövde kullanmadıkça)	Dönüş adresi için kullanır
Tanım yeri	Kullanımdan önce	Herhangi bir yerde
Bitiş	ENDM	ad ENDP
Etiketler	LOCAL gerekir	Sorun yok (tek kopya)

Kural: kısa ve sık kullanılan, hız gerektiren kod → makro; uzun ve çok yerde kullanılan kod → prosedür. İkisi birlikte de kullanılabilir: makro, parametreleri yazmaçlara koyup bir prosedürü çağırabilir.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

Kod boyutu (bayt) · PUTC gövdesi 8 bayt; prosedür = aynı 8 bayt + RET (1 bayt)

1 kullanım

makro: $1 \times 8 = 8$

prosedür: $9 + 1 \times 3 = 12$

1 kullanım: makro 8 bayt; prosedür 8 bayt gövde + 1 bayt RET + 3 bayt CALL = 12 bayt.

Burada makro **daha küçük**.

Adım 1 / 3

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık $19 + 8 = 27$ saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

Kod boyutu (bayt) · PUTC gövdesi 8 bayt; prosedür = aynı 8 bayt + RET (1 bayt)

1 kullanım	 makro: $1 \times 8 = 8$
	 prosedür: $9 + 1 \times 3 = 12$
10 kullanım	 makro: $10 \times 8 = 80$
	 prosedür: $9 + 10 \times 3 = 39$

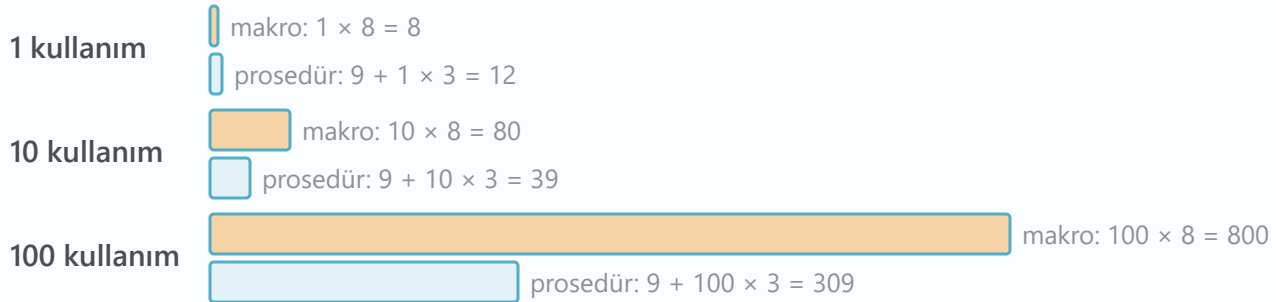
10 kullanım: makro 80 bayt; prosedür $9 + 30 = 39$ bayt.

Adım 2 / 3

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık $19 + 8 = 27$ saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Boyut Hesabı: 1, 10 ve 100 Kullanım

Kod boyutu (bayt) · PUTC gövdesi 8 bayt; prosedür = aynı 8 bayt + RET (1 bayt)

100 kullanım: makro 800 bayt; prosedür $9 + 300 = 309$ bayt. Fark kullanım sayısıyla büyür.

Adım 3 / 3

Hız tarafında tersi geçerlidir: her CALL + RET çifti 8086'da yaklaşık $19 + 8 = 27$ saat turu ve iki yığın erişimi ekler. Makroda bu maliyet yoktur.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

Adım 1 / 6

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

- 1. Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür $9 + 600 = 609$ bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

- 1. Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür $9 + 600 = 609$ bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
- 2. İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).

Karar Alıştırmaları: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

- 1. Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür $9 + 600 = 609$ bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
- 2. İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
- 3. 300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür $300 + 9$ bayt: açıkça **prosedür**.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

- 1. Ekrana tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür $9 + 600 = 609$ bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
- 2. İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
- 3. 300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür $300 + 9$ bayt: açıkça **prosedür**.
- 4. Sıkı bir döngü içinde her turda yapılan 2 komutluk iş** → CALL/RET maliyeti için kendisinden büyük: **makro**.

Karar Alıştırması: Makro mu, Prosedür mü?

Beş durum: her birinde kod boyutu (kaç kopya?) ve hız (CALL/RET maliyeti) birlikte tartılır.

- 1. Ekranı tek karakter yazmak, 200 yerde** → kısa gövde (8 bayt) ama 200 kopya = 1600 bayt. Prosedür $9 + 600 = 609$ bayt. Boyut önemliyse **prosedür**; hız önemliyse makro.
- 2. İki yazmacı takas eden 1 satırlık iş** → `XCHG` zaten tek komut; makro okunabilirlik için yeterli, prosedür gereksiz yük (**makro**).
- 3. 300 baytlık sıralama algoritması, 3 yerde** → makro 900 bayt, prosedür $300 + 9$ bayt: açıkça **prosedür**.
- 4. Sıkı bir döngü içinde her turda yapılan 2 komutluk iş** → CALL/RET maliyeti için kendisinden büyük: **makro**.
- 5. Parametreleri yazmaçlara koyup ortak kodu çağırmak** → ikisi birlikte: makro
`YAZ_SAYI x` → `MOV AX, x` + `CALL print_num` (emu8086.inc de böyle çalışır).

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 ► mov al, 4 ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7 ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0' ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
11 ret

```


Makro `YAZ_RAKAM d`, derlemede iki satıra açıldı: `mov al, d` + `call rakam_yaz`. Gövdenin asıl işi prosedürde, **tek kopya**. İlk kopya: AL = 04h.

Adım 1 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 04h

AH = 00h

SP = FFFEh

IP = 0102h

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d` / `mov al, d` / `call rakam_yaz` / `ENDM` . 10

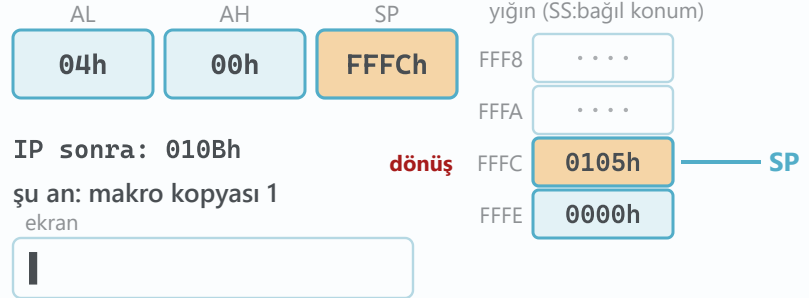
kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 ► call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'     ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
11 ret

```


CALL, dönüş adresini (CALL'dan sonraki komut, **0105h**) yığına iter: SP = FFFCh. IP ← rakam_yaz.

Adım 2 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 04h

AH = 00h

SP = FFFCh

IP = 010Bh

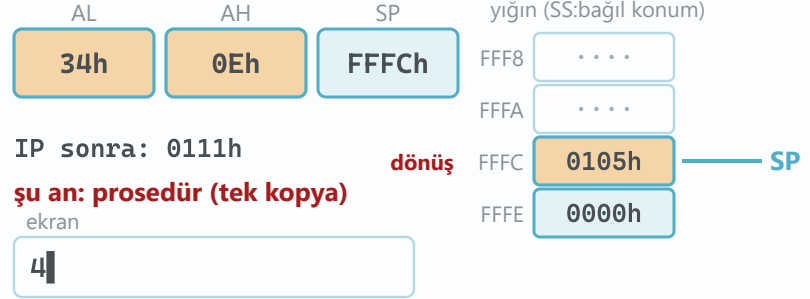
Makro: YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM . 10

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
▶ add al, '0'    ; rakam → ASCII
▶ mov ah, 0Eh
▶ int 10h
11 ret
    
```


Prosedür gövdesi: AL + 30h = **34h** ('4'), AH = 0Eh, INT 10h
 ekrana **4** yazar.

Adım 3 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 34h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

IP = 0111h

Makro: YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM . 10

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'    ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
▶ ret

```


RET yığından 0105h'yi çeker: SP = FFEh, yürütme makronun ilk kopyasından sonraki satırda sürer.

Adım 4 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 34h

AH = 0Eh

SP = FFEh

IP = 0105h

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM` . 10

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 ► mov al, 7     ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'     ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
11 ret

```


Makronun ikinci kopyası: AL = **07h**. Her kopya yalnız 5 bayt (2 bayt MOV + 3 bayt CALL).

Adım 5 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 07h

AH = 0Eh

SP = FFEh

IP = 0107h

Makro: YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM . 10

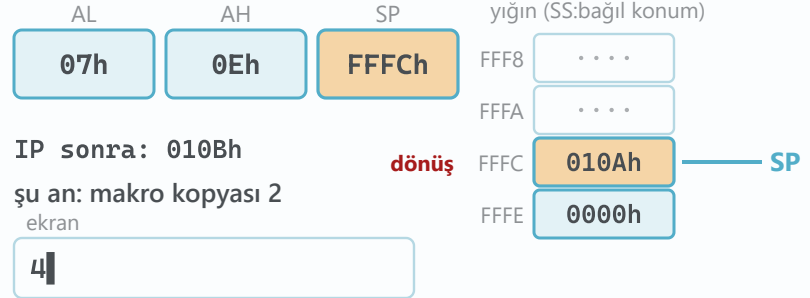
kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 ► call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'    ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
11 ret

```


Yine CALL: bu kez dönüş adresi **010Ah**. Aynı prosedür, farklı dönüş adresi.

Adım 6 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 07h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

IP = 010Bh

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM` . 10

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
▶ add al, '0'    ; rakam → ASCII
▶ mov ah, 0Eh
▶ int 10h
11 ret
    
```


Aynı tek prosedür kopyası çalışır: AL = 37h ('7'). Ekranda **47**.

Adım 7 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 37h

AH = 0Eh

SP = FFFCh

IP = 0111h

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM` . 10

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'    ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
▶ ret

```


RET → 010Ah. Yığın yine boşaldı; çağırının SP'si korunmuş oldu.

Adım 8 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 37h

AH = 0Eh

SP = FFFEH

IP = 010Ah

Makro: YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM . 10

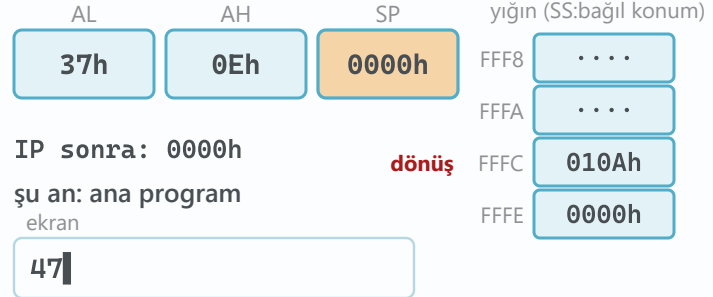
kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Makro Parametreyi Hazırlar, Prosedür İşi Yapar

```

1 org 100h
2 mov al, 4      ; YAZ_RAKAM 4
3 call rakam_yaz
4 mov al, 7      ; YAZ_RAKAM 7
5 call rakam_yaz
6 ► ret
7 rakam_yaz:
8 add al, '0'    ; rakam → ASCII
9 mov ah, 0Eh
10 int 10h
11 ret

```


Program biter. Makro parametreyi yazmaca koydu, ortak kod prosedürde: emu8086.inc'deki `DEFINE_...` + makro ikilisi de böyle çalışır.

Adım 9 / 9

DEĞİŞKENLER

AL = 37h

AH = 0Eh

SP = 0000h

IP = 0000h

Makro: `YAZ_RAKAM MACRO d / mov al, d / call rakam_yaz / ENDM . 10`

kullanımda kod $10 \times 5 + 7 = 57$ bayt; gövdenin tamamı makroda olsaydı $10 \times 8 = 80$ bayt.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1 org 100h
2 ► mov al, 'A' ; YAZ 'A'
3 mov ah, 0Eh
4 int 10h
5 ret ; makronun RET'i
6 mov al, 'B' ; YAZ 'B'
7 mov ah, 0Eh
8 int 10h
9 ret
10 ret
```

AX

0041h

IP

0102h

SP

FFFEh

ekran

1. açılım YAZ 'A' : AL = 41h.

Adım 1 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0041h

IP = 0102h

SP = FFFEh

ÇIKTI

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1 org 100h
2 mov al, 'A' ; YAZ 'A'
3 ► mov ah, 0Eh
4 ► int 10h
5 ret ; makronun RET'i
6 mov al, 'B' ; YAZ 'B'
7 mov ah, 0Eh
8 int 10h
9 ret
10 ret
```

AX

0E41h

IP

0106h

SP

FFFEh

ekran

A

AH = 0Eh, INT 10h : ekrana **A** yazıldı.

Adım 2 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h

IP = 0106h

SP = FFFEh

ÇIKTI

A

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1 org 100h
2 mov al, 'A' ; YAZ 'A'
3 mov ah, 0Eh
4 int 10h
5 ► ret ; makronun RET'i
6 mov al, 'B' ; YAZ 'B'
7 mov ah, 0Eh
8 int 10h
9 ret
10 ret
```

AX

0E41h

IP

0000h

SP

0000h

ekran

A

yığından 0000h

Makronun gövdesindeki **RET** : makro bir prosedür değildir, CALL ile gelinmedi. RET yığının tepesindeki 0000h'yi alır: IP = **0000h**.

Adım 3 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h

IP = 0000h

SP = 0000h

ÇIKTI

A

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

Kod İzleme: Makronun İçindeki RET

```
1 org 100h
2 mov al, 'A' ; YAZ 'A'
3 mov ah, 0Eh
4 int 10h
5 ret ; makronun RET'i
6 mov al, 'B' ; YAZ 'B'
7 mov ah, 0Eh
8 int 10h
9 ret
10 ret
```

AX

0E41h

IP

0000h

SP

0000h

ekran

A

satır 6–10 hiç çalışmadı: YAZ 'B' kayıp

PSP:0000'daki INT 20h programı bitirir. YAZ 'B' ve ana programın kendi RET'i yürütülmedi; ekranda yalnızca **A** var.

Adım 4 / 4

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h

IP = 0000h

SP = 0000h

ÇIKTI

A

Makro: YAZ MACRO c / MOV AL, c / MOV AH, 0Eh / INT 10h / RET / ENDM. RET yalnızca CALL ile girilen prosedürde anlamlıdır.

MAKRO VE PROSEDÜR

Makro, EQU ve Prosedür

Ölçüt	EQU	Makro	Prosedür
Ne yerine konur?	tek bir değer ya da ifade	bir ya da daha çok satır	hiçbir şey; CALL ile gidilir
Parametre	yok	var (metin)	yazmaç, yığın ya da bellek
Ne zaman?	derleme	derleme	çalışma
Bellekte	yer kaplamaz	her kullanımda gövde kadar	tek kopya + her çağrıda 3 bayt
Örnek	<code>SATIR EQU 80</code>	<code>PUTC 'A'</code>	<code>CALL PRINT_NUM</code>

Ortak nokta

EQU ile makro, assembler'ın kaynak üzerinde yaptığı metin işlemleridir; işlemci ikisini de hiç görmez, yalnız ürettikleri komutları yürütür.

Seçim

Tek bir sayıya ad vermek için EQU, birkaç komutluk kısa kalıp için makro, uzun ya da çok yerde kullanılan iş için prosedür.

Etiket İçeren Makrolar: Sorun

Gövdesinde etiket olan bir makro iki kez kullanılırsa, genişletme sonucu aynı etiket **iki kez** tanımlanmış olur:

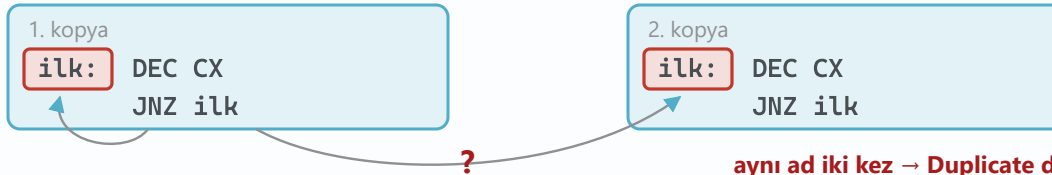
```
BEKLE MACRO  
ilk: DEC CX  
      JNZ ilk  
ENDM
```

```
MOV CX, 5  
BEKLE  
MOV CX, 9  
BEKLE
```

Derleyicinin gördüğü:

```
MOV CX, 5  
ilk: DEC CX      ; 1. kopya  
      JNZ ilk  
MOV CX, 9  
ilk: DEC CX      ; 2. kopya !  
      JNZ ilk
```

emu8086: **Duplicate declaration** hatası.
Hangi ilk: 'e atlanacağı belirsizdir.

Çözüm: LOCAL Direktifi

```
MyMacro2 MACRO
    LOCAL label1, label2
    CMP AX, 2
    JE label1
    CMP AX, 3
    JE label2
label1:
    INC AX
label2:
    ADD AX, 2
ENDM
```

- `LOCAL` , makro gövdesinin **ilk satırı** olmalıdır (MACRO satırından hemen sonra).
- Listelenen adlar her genişletmede derleyici tarafından **benzersiz** adlarla değiştirilir (MASM'da `??0000` , `??0001` , ...).
- Etiketler, değişkenler ve makro içindeki prosedür adları için kullanılabilir.

Kullanım	label1	label2
1. MyMacro2	??0000	??0001
2. MyMacro2	??0002	??0003

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

► **ORG** 100h

```
2 MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3 CMP  AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4 JE   ??0000
5 CMP  AX, 3
6 JE   ??0001
7 ??0000:
8 INC  AX
9 ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

Etiketler LOCAL ile benzersiz adlara dönüştürülmüş hâli.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

ZF = 0

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
▶ 2  MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3  CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4  JE   ??0000
5  CMP AX, 3
6  JE   ??0001
7  ??0000:
8  INC AX
9  ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

AX = 2.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

ZF = 0

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3 CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4 JE    ??0000
5 CMP AX, 3
6 JE    ??0001
7 ??0000:
8 INC AX
9 ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

CMP AX, 2: $2 - 2 = 0 \rightarrow \mathbf{ZF = 1}$.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

ZF = 1

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1  ORG 100h
2  MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3  CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4  JE  ??0000
5  CMP AX, 3
6  JE  ??0001
7  ??0000:
8  INC AX
9  ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

JE: ZF = 1 olduğundan **??0000**'a (label1) atlanır.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

ZF = 1

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3 CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4 JE   ??0000
5 CMP AX, 3
6 JE   ??0001
7 ??0000:
8 INC AX
9 ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

INC AX → AX = 3.

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0003h

ZF = 0

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3 CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4 JE   ??0000
5 CMP AX, 3
6 JE   ??0001
7 ??0000:
8 INC AX
9 ??0001:
▶ ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
11 RET
```

ADD AX, 2 → AX = 5.

Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

ZF = 0

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

MyMacro2'yi Çalıştırmak (AX = 2)

```
1 ORG 100h
2 MOV AX, 2      ; MyMacro2 öncesi
3 CMP AX, 2      ; MyMacro2 başlar
4 JE   ??0000
5 CMP AX, 3
6 JE   ??0001
7 ??0000:
8 INC AX
9 ??0001:
10 ADD AX, 2      ; MyMacro2 biter
    ► RET
```

Program biter.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

ZF = 0

CF = 0

AX = 3 olsaydı label2'ye atlar, AX = 5 olur. AX = 7 → hiçbir atlama yok, label1'e düşer: INC + ADD → AX = 10.

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
```

```
► mov cx, 3
```

```
3 ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
```

```
4 jnz ??0000
```

```
5 mov cx, 2
```

```
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
```

```
7 jnz ??0001
```

```
8 ret
```

CX

0003h

ZF
0

IP sonra: 0103h

1. kopya · ilk → ??0000

etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001

etiket adresi 0109h

Makroda LOCAL ilk var. Derleyici her açılımda ilk yerine yeni bir ad koydu: 1. kopyada ??0000 (0103h), 2. kopyada ??0001 (0109h). CX = 3.

Adım 1 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0003h

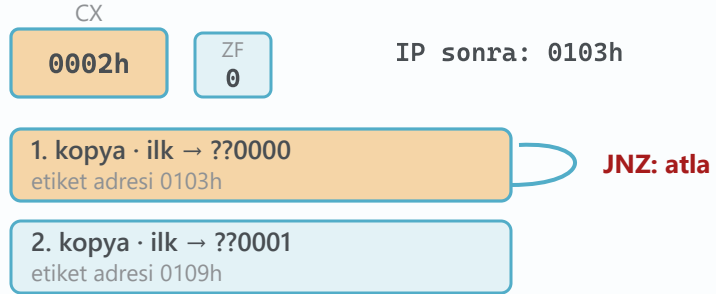
ZF = 0

IP = 0103h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


1. tur: DEC CX → CX = 2, ZF = 0; JNZ ??0000'a (0103h) döner.

Adım 2 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

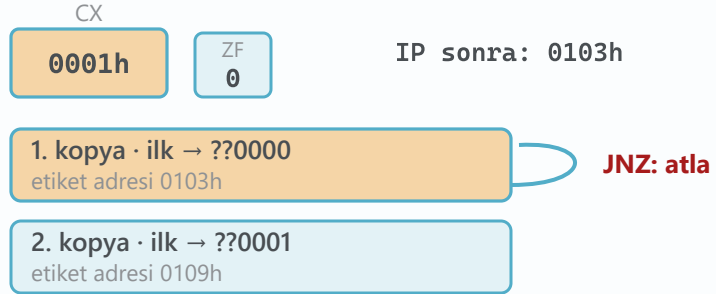
ZF = 0

IP = 0103h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana
programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


2. tur: CX = 1, ZF = 0 → yine 0103h.

Adım 3 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

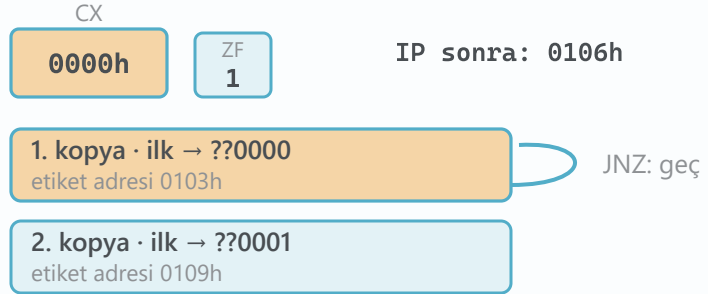
ZF = 0

IP = 0103h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana
programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
▶ ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
▶ jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```


3. tur: CX = 0 → ZF = 1; JNZ atlamaz, 1. kopya bitti.

Adım 4 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

ZF = 1

IP = 0106h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana
programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 ► mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```

CX

0002h

ZF
1

IP sonra: 0109h

1. kopya · ilk → ??0000
etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001
etiket adresi 0109h

CX = 2: makronun ikinci kullanımı için sayaç.

Adım 5 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0002h

ZF = 1

IP = 0109h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana
programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```

1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx    ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
▶ ??0001: dec cx    ; BEKLE (2. kopya)
▶ jnz ??0001
8 ret

```

CX

0001h

ZF
0

IP sonra: 0109h

1. kopya · ilk → ??0000
etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001
etiket adresi 0109h

JNZ: atla

2. kopya: DEC CX → CX = 1; JNZ **??0001**'e (0109h) döner, 1. kopyanın etiketine değil.

Adım 6 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0001h

ZF = 0

IP = 0109h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
8 ret
```

CX

0000h

ZF

1

IP sonra: 010Ch

1. kopya · ilk → ??0000
etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001
etiket adresi 0109h

JNZ: geç

CX = 0, ZF = 1: döngü biter. Aynı etiket adı iki kez tanımlanmadığı için *Duplicate declaration* hatası yok.

Adım 7 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

ZF = 1

IP = 010Ch

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

LOCAL ile İki Kopya, İki Ayrı Etiket

```
1 org 100h
2 mov cx, 3
3 ??0000: dec cx ; BEKLE (1. kopya)
4 jnz ??0000
5 mov cx, 2
6 ??0001: dec cx ; BEKLE (2. kopya)
7 jnz ??0001
▶ ret
```

CX

0000h

ZF
1

IP sonra: 0000h

1. kopya · ilk → ??0000
etiket adresi 0103h

2. kopya · ilk → ??0001
etiket adresi 0109h

RET: program biter. Toplam 3 + 2 = 5 DEC çalıştı.

Adım 8 / 8

DEĞİŞKENLER

CX = 0000h

ZF = 1

IP = 0000h

Makro: BEKLE MACRO / LOCAL ilk / ilk: DEC CX / JNZ ilk / ENDM ; ana
programda mov cx, 3 / BEKLE / mov cx, 2 / BEKLE .

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
▶ mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


1. açılım `BUYUK x, y, m1` : AX = x = **7**.

Adım 1 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

m1 = 0000h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BÜYÜK p, q, r ile İki Açılım

```
1 org 100h
2 mov ax, x      ; BÜYÜK x, y, m1
3 ▶ cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BÜYÜK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?
```


CMP AX, y : $7 - (-3) = 10 \rightarrow \text{SF} = 0, \text{OF} = 0$.

Adım 2 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

m1 = 0000h

m2 = 0000h

Makro: BÜYÜK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 ► jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


SF = OF: atla

JGE işaretli karşılaştırır: SF = OF → **??0000** etiketine atlanır.
 LOCAL bu kopyadaki **ok** etiketini ??0000 yaptı.

Adım 3 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

m1 = 0000h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


m1 = 7.

Adım 4 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

m1 = 0007h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 ► mov ax, y    ; BUYUK y, 4, m2
8 ► cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


2. açılım `BUYUK y, 4, m2` : $AX = y = -3$ (FFFDh); `CMP AX, 4` : $-3 - 4 = -7 \rightarrow SF = 1, OF = 0$.

Adım 5 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = FFFDh

m1 = 0007h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 ► jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


SF ≠ OF

SF ≠ OF: JGE ??0001 atlamaz. İkinci kopyanın etiketi ??0001; birincisiyle çakışmadı.

Adım 6 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = FFFDh

m1 = 0007h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BÜYÜK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
▶ mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


Büyük olan ikinci parametre: AX = 4.

Adım 7 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

m1 = 0007h

m2 = 0000h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

Kod İzleme: BUYUK p, q, r ile İki Açılım

```

1 org 100h
2 mov ax, x      ; BUYUK x, y, m1
3 cmp ax, y
4 jge ??0000
5 mov ax, y
6 ??0000: mov m1, ax
7 mov ax, y      ; BUYUK y, 4, m2
8 cmp ax, 4
9 jge ??0001
10 mov ax, 4
11 ??0001: mov m2, ax
12 ret
13 x dw 7
14 y dw -3
15 m1 dw ?
16 m2 dw ?

```


m2 = 4; RET. JAE kullanılsaydı -3 (FFFDh) işaretsiz 65533 sayılır ve m2 = -3 olurdu.

Adım 8 / 8

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

m1 = 0007h

m2 = 0004h

Makro: BUYUK MACRO p, q, r / LOCAL ok / MOV AX, p / CMP AX, q / JGE ok / MOV AX, q / ok: MOV r, AX / ENDM. Birinci çağrıda parametreler değişken, ikincide biri sabit.

PUTC MAKROSU

PUTC: Ekrana Karakter Yazdırma

; karakter yazar, imleci ilerletir

```
PUTC  MACRO  char
      push  ax
      mov   al, char
      mov   ah, 0eh
      int   10h
      pop   ax
```

ENDM

ORG 100h

START:

PUTC 'A'

PUTC 'B'

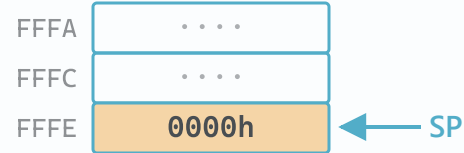
RET

- Makro, `char` parametresindeki karakteri yazar ve imleci bir sağa ilerletir.
- `INT 10h` , `AH = 0Eh` : BIOS **teletype** çıkışı. AL'deki karakter imleç konumuna yazılır; 0Dh, 0Ah, 07h, 08h gibi kontrol karakterleri yorumlanır.
- `push ax` / `pop ax` : makro AX'i kullandığı için çağırının AX değerini korur. Makronun "görünmez" yan etkisi kalmaz.
- Bu makro `emu8086.inc` kütüphanesindeki PUTC makrosunun aynısıdır.

PUTC 'B' 'den sonraki RET programı bitirir; o olmasa işlemci program sonundaki rastgele baytları çalıştırmaya devam ederdi.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
► ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

Yükleme sonrası CX = **0011h**: 2 kopya × 8 bayt + RET = 17 bayt. Ekran boş.

Adım 1 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

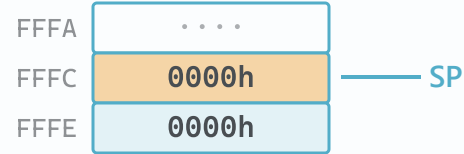
SP = FFEh

ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 ► push ax ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AX (0000h) yığına saklanır; SP = FFFCh.

Adım 2 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

SP = FFFCh

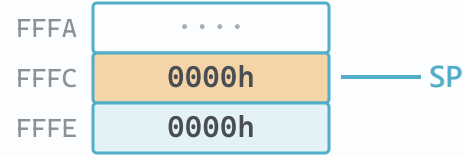
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 ► mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AL = 41h ('A').

Adım 3 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0041h

SP = FFFCh

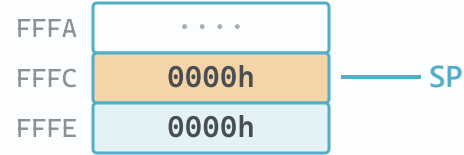
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AH = 0Eh → AX = 0E41h.

Adım 4 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h

SP = FFFCh

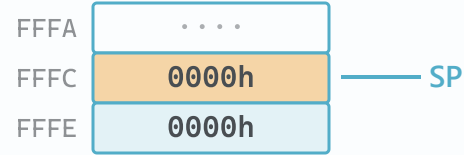
ÇIKTI

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC MAKROSU · KODU ADIM ADIM ÇALIŞTIR

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

INT 10h: ekrana **A** yazılır, imleç ilerler.

Adım 5 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0E41h

SP = FFFCh

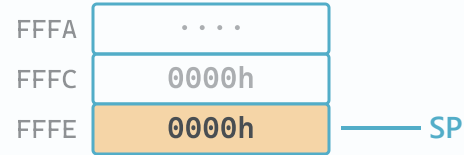
ÇIKTI

A

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AX eski değerine (0000h) döner; SP = FFFEh.

Adım 6 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

SP = FFFEh

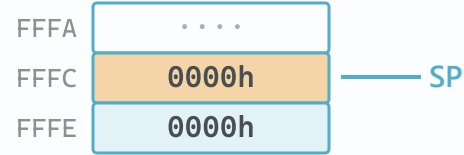
ÇIKTI

A

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

İkinci kopya: AX yine saklanır.

Adım 7 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

SP = FFFCh

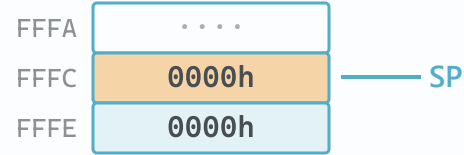
ÇIKTI

A

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AL = 42h ('B').

Adım 8 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0042h

SP = FFFCh

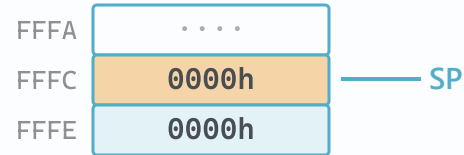
ÇIKTI

A

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AX = 0E42h.

Adım 9 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0E42h

SP = FFFCh

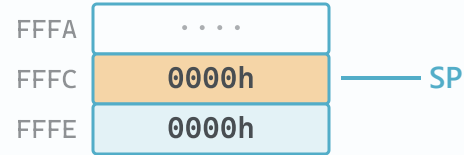
ÇIKTI

A

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

INT 10h: ekranda **AB**.

Adım 10 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0E42h

SP = FFFCh

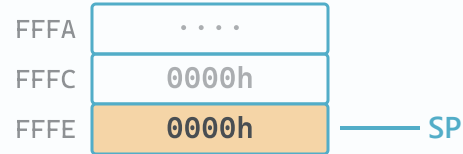
ÇIKTI

AB

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
12 RET
```


SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

AX = 0000h; makro çağırının AX'ini bozmadı.

Adım 11 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

SP = FFEh

ÇIKTI

AB

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

PUTC 'A' ve PUTC 'B' Çalışırken

```
1 ORG 100h
2 push ax          ; PUTC 'A'
3 mov al, 'A'
4 mov ah, 0eh
5 int 10h
6 pop ax
7 push ax          ; PUTC 'B'
8 mov al, 'B'
9 mov ah, 0eh
10 int 10h
11 pop ax
▶ RET
```

FFFA	
FFFC	0000h
FFFE	0000h

SS:bağlı konum · küçük adres yukarıda

RET: program biter.

Adım 12 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

SP = 0000h

ÇIKTI

AB

emu8086 ekran penceresinde (80×25) çıktı: AB. Her PUTC kopyası 8 bayt: 50 B0 41 B4 0E CD 10 58.

Yazmaç Saklama Makroları

SAKLA **MACRO**

PUSH AX

PUSH BX

PUSH CX

PUSH DX

ENDM

GERI_AL **MACRO**

POP DX

POP CX

POP BX

POP AX

ENDM

- PUTC'deki `push ax` / `pop ax` kalıbı büyük makrolarda dört yazmaca çıkar; bu kalıp da bir makro olabilir.
- GERI_AL, SAKLA'nın **ters sırasıyla** çeker: yığın son giren ilk çıkar. Sıra aynı yazılırsa AX ile DX, BX ile CX yer değiştirir.
- Her SAKLA + GERI_AL çifti 8 bayt ve 8 yığın erişimi ekler: 8086'da 4×11 (PUSH) + 4×8 (POP) = 76 saat turu.
- Bu iki makro bir gövdede birlikte kullanılmalıdır; araya giren bir koşullu çıkış yığını dengesiz bırakır.

80186 ve sonrasında tek komutluk `PUSHA` / `POPA` bütün genel amaçlı yazmaçları saklar; 8086'da bu komutlar yoktur, bu yüzden makroyla yazılır.

Üs Alma: POWER Makrosu

```
POWER macro b, e, r
    mov ax, 1          ; geçici sonuç = 1
    mov cx, e          ; üs → CX
    mov bx, b          ; taban → BX
powerloop:
    mul bx             ; DX:AX = AX * BX
    loop powerloop     ; e kez tekrarla
    mov r, ax          ; sonucu yaz
endm
```

```
ORG 100h
start:
    POWER base, exponent, result
    ret
base    dw 2          ; taban
exponent dw 3          ; üs
result  dw ?          ; sonuç
```

- Sonuç $r = b^e$: AX'i 1 ile başlatıp e kez taban ile çarpar.
- **MUL BX** : $DX:AX \leftarrow AX \times BX$ (işaretsiz). **DX de değişir!**
- **LOOP** : CX'i 1 azaltır, $CX \neq 0$ ise etikete atlar.

POWER 2, 3 Adım Adım

► ORG 100h

```
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3   ; 0115h
12 result dw ?     ; 0117h
```

Veriler kodun hemen arkasında: base = 0113h, exponent = 0115h, result = 0117h (kod 19 bayt).

Adım 1 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

BX = 0000h

CX = 0000h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX $\neq$ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
▶ mov ax, 1 ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base dw 2 ; 0113h
11 exponent dw 3 ; 0115h
12 result dw ? ; 0117h
```

AX = 1 (geçici sonuç).

Adım 2 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0000h

CX = 0000h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX $\neq$ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 ► mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent  dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

$CX \leftarrow [0115h] = 3$ (üs).

Adım 3 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0000h

CX = 0003h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası $DX = 0$ olduğundan $CF = OF = 0$. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) $DX \neq 0$ ve $CF = 1$ olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

$BX \leftarrow [0113h] = 2$ (taban).

Adım 4 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0002h

CX = 0003h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası $DX = 0$ olduğundan $CF = OF = 0$. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) $DX \neq 0$ ve $CF = 1$ olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

1. tur: $DX:AX = 1 \times 2 = \mathbf{0002h}$.

Adım 5 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0002h**

BX = **0002h**

CX = **0003h**

DX = **0000h**

[0117h] = **0000h**

CF = **0**

MUL sonrası $DX = 0$ olduğundan $CF = OF = 0$. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) $DX \neq 0$ ve $CF = 1$ olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 2 $\neq$ 0 $\rightarrow$ powerloop.

Adım 6 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0002h

BX = 0002h

CX = 0002h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX $\neq$ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

2. tur: $AX = 2 \times 2 = \mathbf{0004h}$.

Adım 7 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0004h**

BX = **0002h**

CX = **0002h**

DX = **0000h**

[0117h] = **0000h**

CF = **0**

MUL sonrası $DX = 0$ olduğundan $CF = OF = 0$. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) $DX \neq 0$ ve $CF = 1$ olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3       ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 1 → powerloop.

Adım 8 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0004h

BX = 0002h

CX = 0001h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

3. tur: $AX = 4 \times 2 = \mathbf{0008h}$.

Adım 9 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h**

BX = **0002h**

CX = **0001h**

DX = **0000h**

[0117h] = **0000h**

CF = **0**

MUL sonrası $DX = 0$ olduğundan $CF = OF = 0$. Sonuç 16 bit'i aşıyadı (ör. 2^{16}) $DX \neq 0$ ve $CF = 1$ olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

LOOP: CX = 0 → döngüden çık.

Adım 10 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0008h

BX = 0002h

CX = 0000h

DX = 0000h

[0117h] = 0000h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

result ← AX: [0117h] = **0008h** = 2^3 .

Adım 11 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = **0008h**

BX = **0002h**

CX = **0000h**

DX = **0000h**

[0117h] = 0008h

CF = **0**

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX ≠ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER 2, 3 Adım Adım

```
1 ORG 100h
2 mov ax, 1      ; POWER açılımı
3 mov cx, exponent
4 mov bx, base
5 powerloop:
6 mul bx
7 loop powerloop
8 mov result, ax
9 ret
10 base      dw 2      ; 0113h
11 exponent dw 3      ; 0115h
12 result    dw ?      ; 0117h
```

RET: program biter.

Adım 12 / 12

DEĞİŞKENLER

AX = 0008h

BX = 0002h

CX = 0000h

DX = 0000h

[0117h] = 0008h

CF = 0

MUL sonrası DX = 0 olduğundan CF = OF = 0. Sonuç 16 biti aşıyadı (ör. 2^{16}) DX $\neq$ 0 ve CF = 1 olurdu; makro yalnızca AX'i sakladığı için sonuç yanlış olurdu.

POWER Makrosunun Tuzakları

1. Üs = 0

CX = 0 iken `LOOP` önce CX'i azaltır: FFFFh → döngü **65 536 kez** döner; $b^0 = 1$ olmalıydı.
Çözüm: `JCXZ`.

2. Etiket

`powerloop` `LOCAL` değil: ikinci kullanımda *Duplicate declaration*.

3. Yazmaç bozulması

AX, BX, CX ve (MUL yüzünden) DX değişir.

4. Taşma

Sonuç 65 535'i aşarsa yüksek kısım DX'te kalır ve yazılmaz.

Düzeltilmiş sürüm:

```
POWER MACRO b, e, r
    LOCAL p_loop, p_end
    PUSH BX
    PUSH CX
    PUSH DX
    MOV AX, 1
    MOV CX, e
    MOV BX, b
    JCXZ p_end ; e = 0 → 1
p_loop: MUL BX
    LOOP p_loop
p_end: MOV r, AX
    POP DX
    POP CX
    POP BX
ENDM
```

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
1 org 100h
```

```
▶ push bx           ; POWER açılımı
```

```
▶ push cx
```

```
▶ push dx
```

```
5 mov ax, 1
```

```
6 mov cx, us
```

```
7 mov bx, taban
```

```
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
```

```
9 ??0000: mul bx
```

```
10 loop ??0000
```

```
11 ??0001: mov sonuc, ax
```

```
12 pop dx
```

```
13 pop cx
```

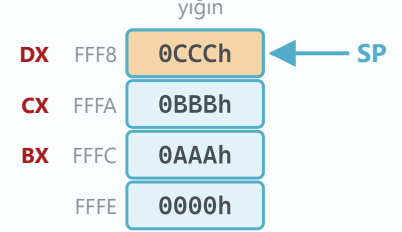
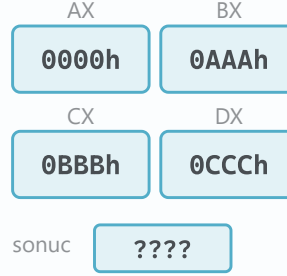
```
14 pop bx
```

```
15 ret
```

```
16 taban dw 7
```

```
17 us     dw 2
```

```
18 sonuc dw ?
```


Çağıranın yazmaçları BX = 0AAAh, CX = 0BBBh, DX = 0CCCh.
Düzeltilmiş makro önce üçünü de yığına saklar: SP = FFF8h.

Adım 1 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0000h

BX = 0AAAh

CX = 0BBBh

DX = 0CCCh

SP = FFF8h

sonuc = ?

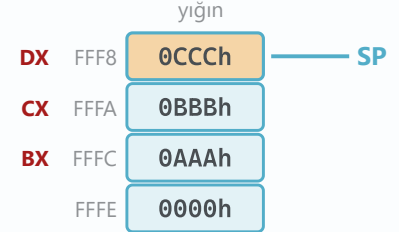
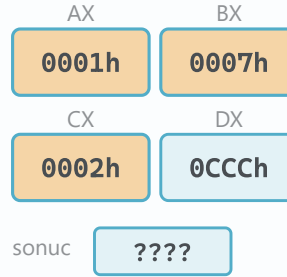
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```
1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
```

```
► mov ax, 1
► mov cx, us
► mov bx, taban
```

```
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?
```


AX = 1, CX ← us = 2, BX ← taban = 7. Yazmaçlar artık makronun.

Adım 2 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0007h

CX = 0002h

DX = 0CCCh

SP = FFF8h

sonuc = ?

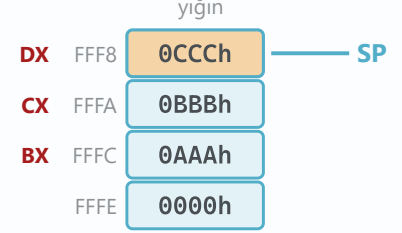
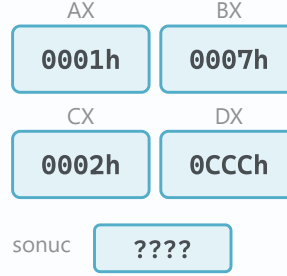
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


JCXZ: CX = 2 ≠ 0, atlama yok. us = 0 olsaydı doğrudan ??0001'e gidilir, sonuç 1 olurdu (LOOP'un 65 536 tur tuzağı yok).

Adım 3 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0001h

BX = 0007h

CX = 0002h

DX = 0CCCh

SP = FFF8h

sonuc = ?

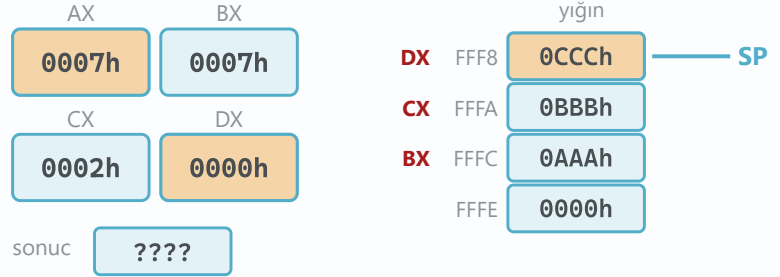
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ► ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


1. MUL: $DX:AX = 1 \times 7 = 0007h$. MUL, DX'i de yazar (DX = 0).

Adım 4 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

BX = 0007h

CX = 0002h

DX = 0000h

SP = FFF8h

sonuc = ?

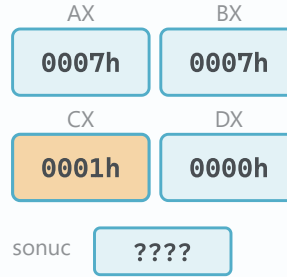
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

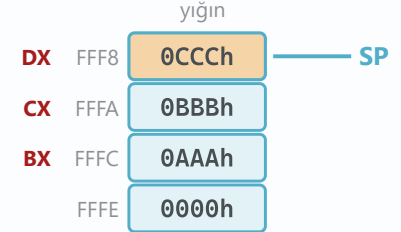
```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
▶ loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


LOOP: CX = 1 ≠ 0 → ??0000.

Adım 5 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0007h

BX = 0007h

CX = 0001h

DX = 0000h

SP = FFF8h

sonuc = ?

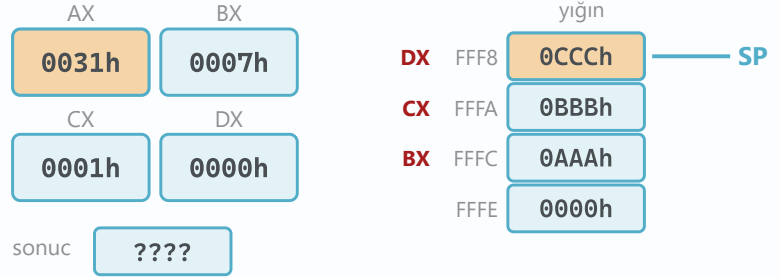
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ► ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


2. MUL: DX:AX = $7 \times 7 = 0031h = 49$.

Adım 6 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h

BX = 0007h

CX = 0001h

DX = 0000h

SP = FFF8h

sonuc = ?

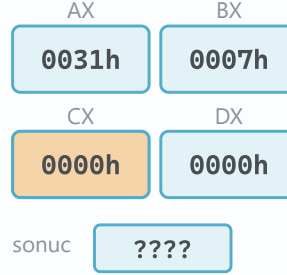
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

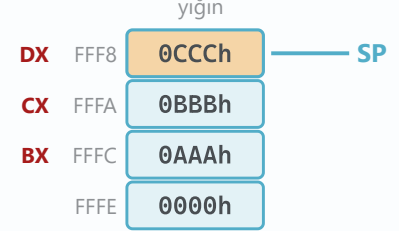
```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
▶ loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


LOOP: CX = 0 → döngüden çık.

Adım 7 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h

BX = 0007h

CX = 0000h

DX = 0000h

SP = FFF8h

sonuc = ?

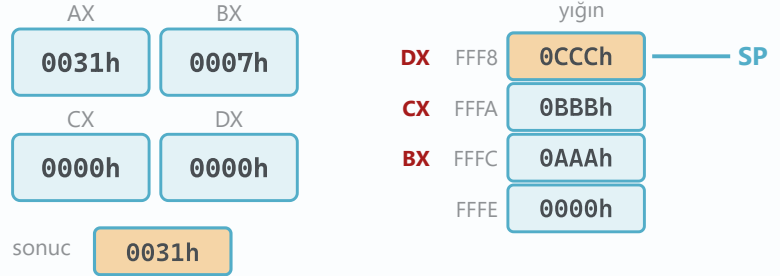
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ► ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


sonuc ← AX: [011Fh] = **0031h** = 7^2 . Etiketler LOCAL ile ??0000 / ??0001 adını aldı.

Adım 8 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h

BX = 0007h

CX = 0000h

DX = 0000h

SP = FFF8h

sonuc = 0031h

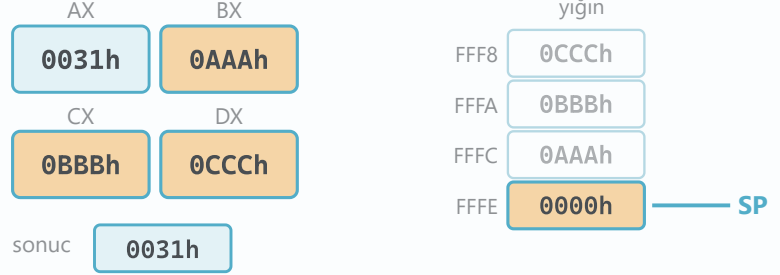
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 ► pop dx
13 ► pop cx
14 ► pop bx
15 ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


Üç POP, PUSH'ların tersi sırada: DX = 0CCCh, CX = 0BBBh, BX = 0AAAh geri geldi; SP = FFEh. Makro yalnız AX'i değiştirdi.

Adım 9 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h

BX = 0AAAh

CX = 0BBBh

DX = 0CCCh

SP = FFEh

sonuc = 0031h

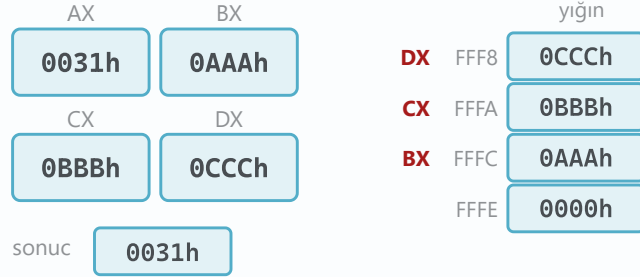
Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

Düzeltilmiş POWER 7, 2 Adım Adım

```

1 org 100h
2 push bx          ; POWER açılımı
3 push cx
4 push dx
5 mov ax, 1
6 mov cx, us
7 mov bx, taban
8 jcxz ??0001      ; us = 0 → 1
9 ??0000: mul bx
10 loop ??0000
11 ??0001: mov sonuc, ax
12 pop dx
13 pop cx
14 pop bx
15 ► ret
16 taban dw 7
17 us     dw 2
18 sonuc dw ?

```


RET: program biter.

Adım 10 / 10

DEĞİŞKENLER

AX = 0031h

BX = 0AAAh

CX = 0BBBh

DX = 0CCCh

SP = 0000h

sonuc = 0031h

Kod, düzeltilmiş makronun **POWER taban, us, sonuc** açılımıdır; LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde gösterildi.

İç İçe Makrolar

```
PRINT2 MACRO c1, c2  
    PUTC c1  
    PUTC c2  
  
ENDM
```

```
PRINT2 'O', 'K'
```

```
; 1. düzey: PRINT2 açılır  
PUTC 'O'  
PUTC 'K'
```

Önce dıştaki makro açılır: gövdedeki iki satır da birer **makro çağrısıdır**.

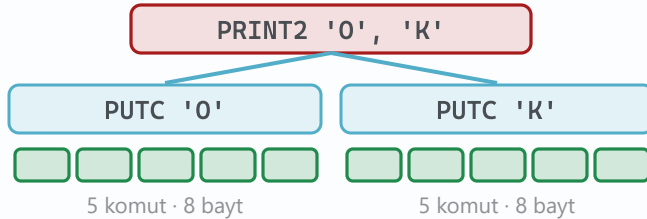
Adım 1 / 2

PUTC, PRINT2'den önce tanımlanmış olmalıdır. Bir makro kendini çağırırsa (özyineleme) koşullu derleme olmadan genişletme hiç bitmez.

İç İçe Makrolar

```
PRINT2 MACRO c1, c2  
    PUTC c1  
    PUTC c2  
ENDM
```

```
PRINT2 'O', 'K'
```


; 2. düzey: PUTC'ler açılır

```
push ax  
mov al, 'O'  
mov ah, 0eh  
int 10h  
pop ax  
push ax  
mov al, 'K'  
mov ah, 0eh  
int 10h  
pop ax
```

Derleyici iç makroları da açar: tek satırlık çağrı **10 komut** (16 bayt) üretir. Ekranda: OK.

Adım 2 / 2

PUTC, PRINT2'den önce tanımlanmış olmalıdır. Bir makro kendini çağırırsa (özyineleme) koşullu derleme olmadan genişletme hiç bitmez.

Makro Kütüphaneleri: emu8086.inc

- Sık kullanılan makrolar ayrı bir dosyada toplanır ve `INCLUDE` ile programa eklenir.
- Kullanılmayan makrolar kod üretmediği için büyük bir kütüphaneyi eklemek dosyayı büyütmez.
- Makrolar başka makroları çağırabilir (iç içe genişletme).
- Kütüphane, makroların yanında `DEFINE_...` makrolarıyla prosedürler de sunar (ör. `DEFINE_SCAN_NUM`): ikisi birlikte kullanılır.

```
include 'emu8086.inc'  
ORG 100h  
    GOTOXY 10, 5  
    PRINT 'Merhaba'  
    PUTC '!'  
RET
```

Makro	İşlev
<code>PUTC ch</code>	Tek karakter yazar
<code>PRINT 'metin'</code>	Metin yazar
<code>PRINTN 'metin'</code>	Metin + yeni satır
<code>GOTOXY x, y</code>	İmleci taşır
<code>CURSOROFF</code>	İmleci gizler

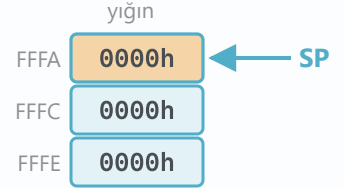
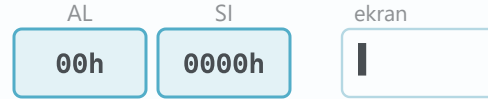
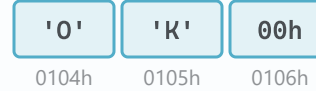
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

1 org 100h
▶ push ax          ; PRINT 'OK'
▶ push si
4 jmp ??0003      ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

PRINT 'OK' açıldı. Makro AX ve SI'yı kullanacağı için önce ikisini yığına saklar.

Adım 1 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0000h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

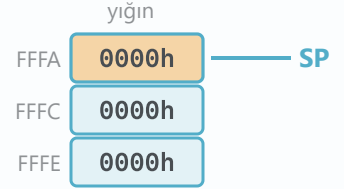
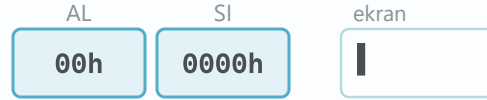
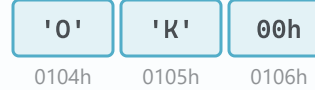
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 ► jmp ??0003     ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

Dizgi, makronun içinde **kodun arasına** gömülü (0104h: 'O', 'K', 0). JMP, işlemcinin bu baytları komut sanmaması için üzerinden atlar.

Adım 2 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0000h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

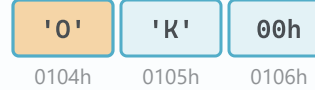
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6
7 ??0003: lea si, ??0001
8 mov al, cs:[si]
9 cmp al, 0
10 jz  ??0002
11 inc si
12 mov ah, 0Eh
13 int 10h
14 jmp ??0000
15 ??0002: pop si
16 pop ax
17 ret

```

kod kesimindeki dizgi

SI

ekran

yığın

SI ← dizginin adresi 0104h. LOCAL adları (??0000...) her PRINT için yenidir.

Adım 3 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0104h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

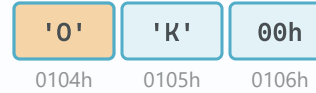
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

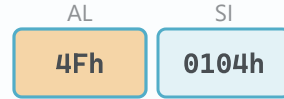
1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7   ▶ ??0000: mov al, cs:[si]
8   ▶ cmp al, 0
9   ▶ jz  ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

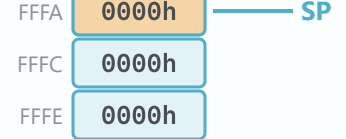
SI

ekran

yığın

AL ← CS:[SI] = 4Fh ('O'). Dizgi kod kesiminde olduğu için **CS:** önceki kullanılır. 0 değil → devam.

Adım 4 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 4Fh

SI = 0104h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

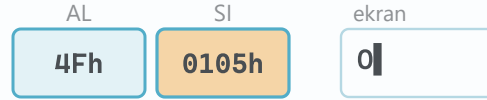
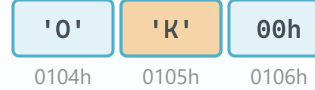
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

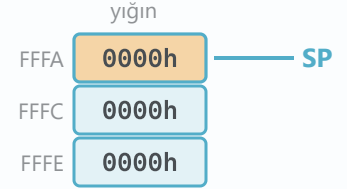
1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
▶ inc si
▶ mov ah, 0Eh
▶ int 10h
▶ jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

SI bir ilerler, INT 10h/0Eh ekrana **O** yazar, JMP döngü başına döner.

Adım 5 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 4Fh

SI = 0105h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

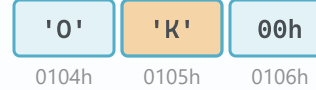
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

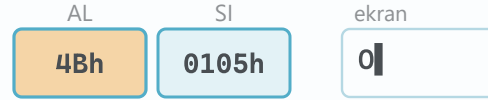
1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ► ??0000: mov al, cs:[si]
8 ► cmp al, 0
9 ► jz ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

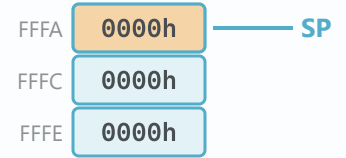

SI

AL = 4Bh ('K'); sonlandırıcı değil.

yığın

Adım 6 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 4Bh

SI = 0105h

SP = FFFAh

ZF = 0

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

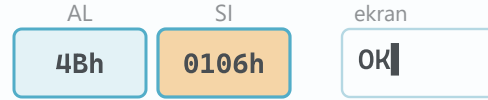
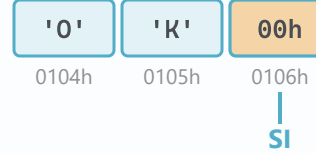
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

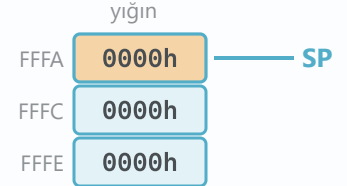
1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
▶ inc si
▶ mov ah, 0Eh
▶ int 10h
▶ jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

Ekranada **OK**.

Adım 7 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 4Bh

SI = 0106h

SP = FFFAh

ZF = 0

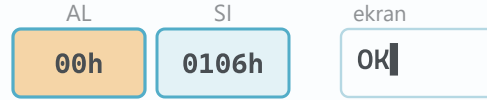
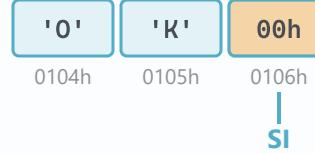
emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

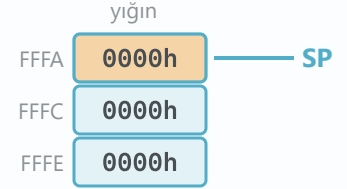
```

1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ► ??0000: mov al, cs:[si]
8 ► cmp al, 0
9 ► jz ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
16 ret
    
```

kod kesimindeki dizgi

AL = 00h: CMP → ZF = 1, JZ çıkışa atlar.

Adım 8 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0106h

SP = FFFAh

ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

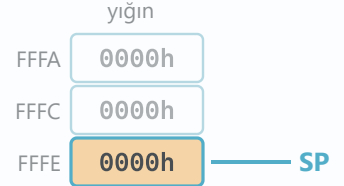
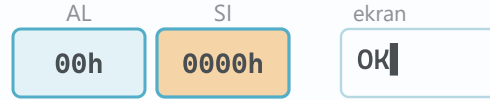
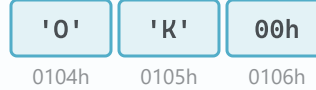
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ► ??0002: pop si
15 ► pop ax
16 ret

```

kod kesimindeki dizgi

SI ve AX yığından geri alınır: makro çağırının yazmaçlarını bozmadı.

Adım 9 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0000h

SP = FFEEh

ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

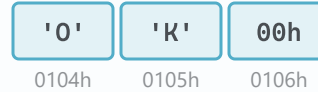
emu8086.inc: PRINT 'OK' Açılımı

```

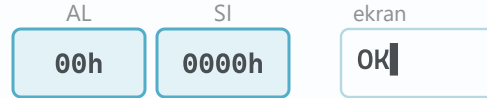
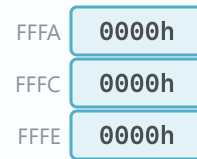
1 org 100h
2 push ax          ; PRINT 'OK'
3 push si
4 jmp ??0003       ; veriyi atla
5 ??0001 db 'OK', 0
6 ??0003: lea si, ??0001
7 ??0000: mov al, cs:[si]
8 cmp al, 0
9 jz  ??0002
10 inc si
11 mov ah, 0Eh
12 int 10h
13 jmp ??0000
14 ??0002: pop si
15 pop ax
▶ ret

```

kod kesimindeki dizgi

yığın

RET: program biter. Tek satırlık PRINT 'OK', 27 baytlık kod + veri üretti.

Adım 10 / 10

DEĞİŞKENLER

AL = 00h

SI = 0000h

SP = 0000h

ZF = 1

emu8086.inc'deki PRINT makrosunun açılımı (LOCAL adları derleyicinin ürettiği biçimde). PRINTN aynı işi yapıp sonuna CR LF ekler.

İLERİ MAKRO ÖZELLİKLERİ

Makro İşleçleri: &, <>, !, %, ::

İşleç	Görevi	Örnek ve açılım
&	parametreyi bitişik metne ekler	SIFIRLA MACRO r · XOR r&X, r&X → SIFIRLA B : XOR BX, BX
< >	virgül ya da boşluk içeren metni tek parametre yapar	YAZ <'A', 'B'> → tek parametre: 'A', 'B'
!	sonraki karakteri sıradan karakter yapar	<5 !> 3> → metin: 5 > 3
%	ifadeyi hesaplar, sonucu metin olarak koyar	GOSTER %(4*8) → parametre 32
::	makro açıklaması; açılıma kopyalanmaz	:: yalnızca tanımda görünür

- Bu işleçler MASM ve TASM'da tanımlıdır; makro tanımı yazılırken metni parçalamak ve birleştirmek için kullanılır.
- & olmadan rX tek bir ad sayılır ve parametre yerine konmaz.
- Tek ; ile yazılan açıklama her açılımda tekrarlanır; :: liste dosyasını kısaltır.

Tekrar Blokları: REPT, IRP, IRPC

REPT n

```
REPT 3  
    SHL AX, 1  
ENDM
```

açılım: üç kez SHL AX, 1
($AX \times 8$)

IRP p, <liste>

```
IRP r, <AX,BX,CX>  
    PUSH r  
ENDM
```

açılım: PUSH AX · PUSH BX
· PUSH CX

IRPC p, metin

```
IRPC c, OK  
    PUTC '&c'  
ENDM
```

açılım: PUTC 'O' · PUTC
'K'

- Tekrar blokları adı olmayan, tanımlandığı yerde hemen açılan makrolardır; ENDM ile biter.
- REPT gövdeyi n kez, IRP listedeki her öğe için bir kez, IRPC metindeki her karakter için bir kez yazar. MASM 6'da IRP ve IRPC, FOR ve FORC adlarıyla da yazılır.
- Döngü sayacına gerek kalmaz ama kod büyür: REPT 100 gövdeyi 100 kez kopyalar. Sayaçlı LOOP ise tek kopyayla çalışır.
- En yaygın kullanım derleme anında tablo üretmektir: sayı tabloları, maskeler, kare ya da sinüs değerleri.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1 org 100h
2 ▶ lea bx, kare
3 mov al, 5
4 xlat          ; AL = kare[5]
5 mov dl, al
6 mov al, 7
7 xlat          ; AL = kare[7]
8 add al, dl
9 ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```

kare+0	kare+1	kare+2	kare+3	kare+4	kare+5	kare+6	kare+7
0	1	4	9	16	25	36	49
BX		AL		DL			
010Fh		00h		00h			

Tablo REPT ile derlemede üretildi; bellekte yalnızca 8 bayt var.

LEA BX, kare : BX = **010Fh**.

Adım 1 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = **010Fh**

AL = **00h**

DL = **00h**

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1 org 100h
2 lea bx, kare
3
4 ▶ mov al, 5
5
6 xlat                ; AL = kare[5]
7 mov dl, al
8 mov al, 7
9
10 xlat                ; AL = kare[7]
11 add al, dl
12 ret
13
14 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```

kare+0	kare+1	kare+2	kare+3	kare+4	kare+5	kare+6	kare+7
0	1	4	9	16	25	36	49
BX		AL		DL			
010Fh		05h		00h			

AL = 5: karesi aranan sayı, aynı zamanda tablo indisi.

Adım 2 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 05h

DL = 00h

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```

1 org 100h
2 lea bx, kare
3 mov al, 5
4 ► xlat          ; AL = kare[5]
5 mov dl, al
6 mov al, 7
7 xlat          ; AL = kare[7]
8 add al, dl
9 ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49

```


XLAT : $AL \leftarrow [BX + AL] = \text{kare}+5 = \mathbf{25}$ (19h). Çarpma yapılmadı, tablodan okundu.

Adım 3 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 19h

DL = 00h

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```

1 org 100h
2 lea bx, kare
3 mov al, 5
4 xlat          ; AL = kare[5]
5 ▶ mov dl, al
6 mov al, 7
7 xlat          ; AL = kare[7]
8 add al, dl
9 ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49

```

kare+0	kare+1	kare+2	kare+3	kare+4	kare+5	kare+6	kare+7
0	1	4	9	16	25	36	49
BX		AL		DL			
010Fh		19h		19h			

DL = 19h: ilk sonuç saklanır.

Adım 4 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 19h

DL = 19h

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```
1 org 100h
2 lea bx, kare
3 mov al, 5
4 xlat          ; AL = kare[5]
5 mov dl, al
▶ mov al, 7
▶ xlat          ; AL = kare[7]
8 add al, dl
9 ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49
```

kare+0	kare+1	kare+2	kare+3	kare+4	kare+5	kare+6	kare+7
0	1	4	9	16	25	36	49

BX	AL	DL
010Fh	31h	19h

AL = 7, XLAT → kare+7 = **49** (31h).

Adım 5 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 31h

DL = 19h

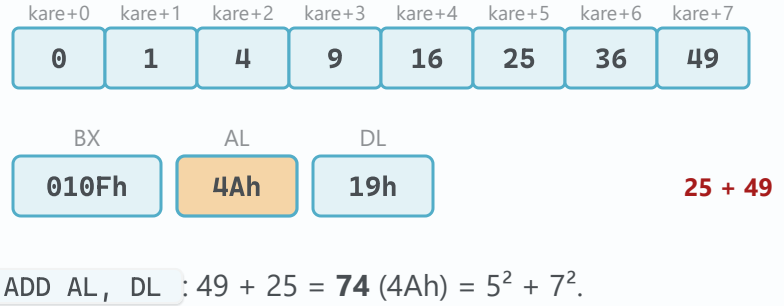
Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```

1 org 100h
2 lea bx, kare
3 mov al, 5
4 xlat          ; AL = kare[5]
5 mov dl, al
6 mov al, 7
7 xlat          ; AL = kare[7]
8 ► add al, dl
9 ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49

```


Adım 6 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 4Ah

DL = 19h

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

Kod İzleme: REPT ile Üretilen Kare Tablosu

```

1 org 100h
2 lea bx, kare
3 mov al, 5
4 xlat          ; AL = kare[5]
5 mov dl, al
6 mov al, 7
7 xlat          ; AL = kare[7]
8 add al, dl
9 ► ret
10 kare db 0, 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49

```

kare+0	kare+1	kare+2	kare+3	kare+4	kare+5	kare+6	kare+7
0	1	4	9	16	25	36	49
BX		AL		DL			
010Fh		4Ah		19h			

RET. XLAT 11 saat turudur; 8086'da 8 bitlik MUL ise 70–77 tur sürer.

Adım 7 / 7

DEĞİŞKENLER

BX = 010Fh

AL = 4Ah

DL = 19h

Tablonun kaynağı: $n = 0$ / kare LABEL BYTE / REPT 8 / DB $n*n$ / $n = n + 1$ / ENDM. Kod bu bloğun açılmış hâliyle çalıştırıldı. EQU sabiti değiştirilemez; = ile tanımlanan sembol her turda yeni değer alır.

İLERİ MAKRO ÖZELLİKLERİ

Koşullu Derleme: IF, IFB, IFIDN

```
KAYDIR MACRO r, n
    IFB <n>                ;; n verilmedi mi?
        SHL r, 1
    ELSE
        MOV CL, n
        SHL r, CL
    ENDIF
ENDM

HATA_AYIKLA = 1
IF HATA_AYIKLA
    PUTC '*'                ; yalnız deneme sürümünde
ENDIF
```

Direktif	Koşul
IF ifade	ifade ≠ 0
IFE ifade	ifade = 0
IFB <p>	parametre boş
IFNB <p>	parametre dolu
IFIDN <a>, 	iki metin aynı
IFDIF <a>, 	iki metin farklı

- Koşul derleme anında değerlendirilir: seçilmeyen dal makine koduna hiç girmez, çalışma anında bayrak ya da atlama yoktur.
- EXITM açılımı o noktada bitirir; IFIDN <r>, <CX> ile gövdenin bozacağı yazmacın parametre olarak verilmesi yakalanabilir.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

1 **org** 100h

▶ **mov** ax, 5

▶ **mov** bx, 3

4 **shl** ax, 1 ; KAYDIR AX

5 **mov** cl, 3 ; KAYDIR BX, 3

6 **shl** bx, cl

7 **ret**

AX

0005h

BX

0003h

CL

00h

AL = 00000101

CF = 0

BL = 00000011

AX = 5, BX = 3: kaydırılacak değerler.

Adım 1 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 0005h

BX = 0003h

CL = 00h

CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 ► shl ax, 1 ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3 ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
7 ret
```

AX

000Ah

BX

0003h

CL

00h

AL = 00001010

CF = 0

BL = 00000011

IFB dalı

KAYDIR AX : n boş, IFB dalı seçildi → tek komut SHL AX, 1 . AX = 000Ah (5×2).

Adım 2 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah

BX = 0003h

CL = 00h

CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1 ; KAYDIR AX
5 ▶ mov cl, 3 ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
7 ret
```

AX

000Ah

BX

0003h

CL

03h

AL = 00001010

CF = 0

BL = 00000011

ELSE dalı

KAYDIR BX, 3 : n = 3, ELSE dalı → MOV CL, 3 . 8086'da
1'den büyük kaydırma sayısı CL'de verilir.

Adım 3 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah

BX = 0003h

CL = 03h

CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1      ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3      ; KAYDIR BX, 3
▶ shl bx, cl
7 ret
```

AX

000Ah

BX

0018h

CL

03h

AL = 00001010

CF = 0

BL = 00011000

SHL BX, CL : $3 \times 2^3 = \mathbf{0018h}$ (24). Aynı makro iki farklı uzunlukta kod üretti: 2 bayt ve 4 bayt.

Adım 4 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah

BX = 0018h

CL = 03h

CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Kod İzleme: KAYDIR AX ve KAYDIR BX, 3

```
1 org 100h
2 mov ax, 5
3 mov bx, 3
4 shl ax, 1      ; KAYDIR AX
5 mov cl, 3      ; KAYDIR BX, 3
6 shl bx, cl
▶ ret
```

AX

000Ah

BX

0018h

CL

03h

AL = 00001010

CF = 0

BL = 00011000

RET. KAYDIR AX açılımı CL'ye dokunmadı; yalnız ikinci açılım CL'yi değiştirdi.

Adım 5 / 5

DEĞİŞKENLER

AX = 000Ah

BX = 0018h

CL = 03h

CF = 0

Kod, KAYDIR makrosunun iki çağrısının açılmış hâlidir. Hangi dalın yazılacağına derleyici karar verdi; çalışma anında karşılaştırma yapılmadı.

Makroda Hata Ayıklama ve Listeleme

Açılımı görmek

emu8086'nın öykünücü penceresindeki komut listesi, makro adlarını değil açılmış komutları gösterir; tek adım çalıştırma da bu komutlar üzerinde ilerler.

Liste dosyası

MASM'da `.LISTMACROALL` açılımın bütün satırlarını, `.LISTMACRO` yalnız kod üretenleri listeler, `.NOLISTMACRO` açılımı gizler.

Hata satırı

Gövdedeki bir hata, makronun kullanıldığı her satırda ayrı ayrı bildirilir. Aynı hata birkaç kez görülüyorsa neden çoğunlukla gövdededir.

Önce elle açmak

Yeni bir makro, gövdesi önce düz kod olarak yazılıp denenerek geliştirilir; çalıştıktan sonra parametrelili makroya dönüştürülür.

Makro etiketleri LOCAL ile `??0000` gibi adlar aldığı için öykünücüdeki atlama hedefleri kaynaktaki adlarla görünmez; hangi kopyanın çalıştığını bu numaralar gösterir.

Sık Yapılan Makro Hataları

Kullanımdan sonra tanımlamak

Assembler makroyu tanımadan çağırıyor açamaz; tanımlar dosyanın başına ya da INCLUDE dosyasına.

ENDM'i unutmak

Dosyanın geri kalanı makro gövdesi sayılır; hata çok aşağıdaki bir satırda görünür.

Etiketi LOCAL yapmamak

İkinci kullanımda Duplicate declaration.

Gövdede RET

Makro CALL ile çağırılmaz; RET çağırının dönüş adresini alır.

Bozulan yazmacı parametre vermek

TOPLA AX, BX, CX gibi çağrılarda gövde parametreyi okunmadan değiştirebilir.

Parantezsiz ifade

en*boy yerine (en)*(boy) ; aksi hâlde öncelik değişir.

Makroyu döngü sanmak

REPT 1000 1000 kopya üretir; çalışma anında tekrar için LOOP gerekir.

Uzun gövdeyi çok kullanmak

Kod boyutu kullanım sayısı ile büyür; uzun iş prosedüre taşınır.

ÖZET

Özet

Konu	Hatırlanacak nokta
Tanım	ad MACRO p1, p2 ... ENDM ; kullanımdan önce tanımlanır.
Genişletme	Derleme zamanında metin değiştirme; çalışma zamanında CALL yok.
Parametreler	Metin olarak yerine konur; değerleri kullanıldıkları satırda okunur.
Boyut / hız	Makro: her kullanımda gövde kadar büyür, daha hızlıdır. Prosedür: 3 bayt CALL, CALL/RET maliyeti.
LOCAL	Etiketlerin her genişletmede benzersiz olması için gövdenin ilk satırı.
Yan etkiler	Makronun değiştirdiği yazmaçlar PUSH/POP ile korunur (PUTC gibi).
Sınır durumları	LOOP'tan önce CX = 0 kontrolü (JCXZ).

ÖZET

Alıştırmalar

1. `MyMacro AX, BX, CX` çağrısının genişletilmiş hâlini yazın. Hangi satır gereksizdir?
2. İki sözcük değişkeni toplayıp üçüncüsüne yazan `TOPLA a, b, c` makrosunu yazın.
3. `PUTC` makrosu 50 kez, aynı işi yapan prosedür 50 kez çağrılırsa kod boyutları ne olur?
4. `POWER` makrosu `POWER base, exponent, result` ile iki kez kullanıldığında hangi hata alınır? Nasıl düzeltilir?
5. `exponent = 0` iken orijinal `POWER` makrosu kaç kez `MUL` çalıştırır?
6. Bir makronun `AX` dışında hiçbir yazmacı bozmaması için hangi komutlar eklenmelidir?

► Cevaplar

Kaynaklar

- emu8086 yardım belgeleri: *8086 Assembler Tutorial, Part 10 (Macros)* ve `emu8086.inc`.
- Microsoft, *MASM Programmer's Guide* — MACRO, ENDM, LOCAL direktifleri.
- K. R. Irvine, *Assembly Language for x86 Processors*, 7. baskı, Pearson, 2014 — Bölüm 10 (Makrolar).
- B. B. Brey, *The Intel Microprocessors*, 8. baskı, Pearson, 2009.

Son

Bölüm 9: Makrolar

Sonraki bölüm: Bölüm 9: emu8086.inc Kütüphanesi · [Terim sözlüğü](#)